

Vergaderjaar 2018–2019

32 847

Integrale visie op de woningmarkt

Nr. 531

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 juni 2019

Met deze brief informeer ik u over de voortgang van de Nationale woonagenda (Nwa) en de pijler toekomstbestendig wonen uit het Interbestuurlijk Programma (IBP). Samen met de sectorpartijen – Aedes, Bouwend Nederland, Woonbond, IVBN, Neprom, NVB-Bouw, NVM, Vastgoed Belang, Vereniging Eigen Huis – en de medeoverheden – IPO, VNG, Unie van Waterschappen – werk ik aan de uitvoering van de gemaakte afspraken. Partijen willen de kwantitatieve en kwalitatieve opgave samen aanpakken, ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid.

Om dat effectief te kunnen doen is een goede aansluiting en betrokkenheid van de landelijke wetgever cruciaal. Alleen dan kan als één overheid met maatschappelijke partners worden samen gewerkt. Dat is zichtbaar bij de wetsvoorstellen middenhuur, de transformatiefaciliteit, toeristische verhuur en bij de uitwerking van het sociaal huurakkoord. Voorbeelden waarmee ik benadruk dat ook met regelmaat een beroep op u zal worden gedaan om de woonagenda goed uit te kunnen voeren en gesloten woondeals tot resultaat te brengen.

Sinds de vorige rapportage van november¹ zijn er flinke stappen gezet. Zo zijn er woondeals met Groningen, Eindhoven en de zuidelijke Randstad gesloten. De transformatiefaciliteit is opgestart, er is een sociaal huurakkoord door Aedes en de Woonbond gesloten, er ligt een wetsvoorstel toeristische verhuur, er ligt een aanpak voor vakantieparken en ik heb met partijen een convenant MBO-klimaattechniek gesloten. Het zijn voorbeelden van mijn aanpak om mét partijen samen te werken en wetgeving voor te bereiden waar nodig. De woningmarkt is een gezamen-

¹ Kamerstuk 32 847, nr. 442.

lijke onderneming die staat of valt met de deelname van relevante partijen. In september 2018² gaf ik u mee dat mijn eigen inzet drie niveaus kent:

- Landelijk: waar het gaat om het verder vervolmaken van het stelsel met wetgeving.
- Regionaal: ik zet in op differentiatie via afspraken met regio's over versnelling van bouwplannen.
- Thematisch: zet ik in op acties gericht op mensen met een achterstand op de woningmarkt zoals binnen het thema wonen en zorg.

In deze rapportage ga ik in op de voortgang met de uitvoering van afspraken, mede aan de hand van bespreking op 12 juni 2019 in het breed beraad wonen & bouwen. Halfjaarlijks bespreek ik in dat gremium met de sector en de medeoverheden de voortgang van de gezamenlijke afspraken voor de woningmarkt. In de bijlage geef ik u een overzicht van voortgang op onderwerpen.

De bouwproductie is gestegen...

Met de sectorpartijen en de medeoverheden wordt gewerkt aan het stimuleren van de bouwproductie. Om de grote vraag naar woningen in het land te kunnen accommoderen streven we in gezamenlijkheid naar 75 duizend nieuwe woningen op jaarbasis. In 2018 is de stijgende trend ingezet en inmiddels kunnen partijen terugkijken op een jaar waarin 66 duizend nieuwbouwwoningen zijn gerealiseerd en circa 7,5 duizend niet-woongebouwen zijn getransformeerd naar woningen. Hiermee komen we op bijna 74 duizend nieuw gerealiseerde woningen uit. Vanaf dit jaar dragen de gesloten woondeals hieraan bij. Gezamenlijk zetten wij ons in om de gestegen bouwproductie (langjarig) vast te houden. Het is hoopgevend dat de prognoses van het EIB³ en Primos de komende jaren een oplopende bouwproductie laten zien.

... maar alertheid blijft geboden

Tegelijkertijd zien de partijen met mij de persoonlijke verhalen van mensen die zich geconfronteerd zien met een acute woningbehoefte of de uitwassen op de woningmarkt. Op verschillende fronten zetten partijen zich in om tegemoet te komen aan deze (terechte) zorgen. Daarbij bevestigden partijen in het breed beraad dat hiervoor zowel op nationaal, regionaal of lokaal als sectoraal niveau actie moet worden ondernomen. In het overleg met de partijen heb ik enkele nieuwe acties afgesproken (zie kader met uitkomsten breed beraad). De consequenties van de recente uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof (PAS) moeten hierbij nader worden bezien.

Ook de beperkte (realiseerbare) plancapaciteit blijft een gedeeld aandachtspunt. Partijen spreken regelmatig hun zorg uit over discrepanties in wensen voor plancapaciteit tussen gemeenten en provincies. De aanwezigen bij het beraad hebben gewezen op de toegevoegde waarde van de woondeals voor dit knelpunt.

Woondeals sluiten én uitvoeren

De aanwezigen bij het beraad zien in de woondeals dé mogelijkheid om met provincies en gemeenten effectiever afspraken te maken. Zo onderstreepten partijen als Bouwend Nederland en NEPROM ook bij de ondertekening van de woondeal zuidelijke Randstad het belang van goede

² Kamerstuk 32 847, nr. 428.

³ EIB, Verwachtingen bouwproductie en werkgelegenheid 2019.

samenwerking tussen de verschillende bestuurslagen en onderschreven zij de gezamenlijke inzet om verstedelijking in die regio met voorrang binnen bestaand stedelijk gebied, in nabijheid van OV te laten plaatsvinden. Deze gezamenlijke inzet en duidelijkheid is nodig om snel tot realisatie te komen en vooruit te komen met de aantallen die we als doel hebben gesteld. Ik ben in het breed beraad aangemoedigd om ook snel met de Utrechtse regio en de MRA woondeals te sluiten.

Met een woondeal begint de samenwerking pas echt. We moeten er met elkaar op blijven toezien dat de uitvoering van de afspraken gestaag plaats vindt. Ik heb hierin het voortouw genomen en geef daarbij ruimte aan lokaal maatwerk om aan te sluiten op de specifieke lokale omstandigheden.

Gezamenlijk vooruit kijken

Tegelijkertijd zien partijen met mij dat de uitdagingen op de woningmarkt vooral gebaat zijn bij een aanpak die toekomstbestendig is. Op die manier hebben investeerders een langetermijnperspectief, weten huurders waar zij aan toe zijn en kunnen gemeenten een meerjarenplan opstellen. Met alle partijen wil ik de eerste stappen zetten om te werken aan een gedragen en gedeelde aanpak voor anticyclisch bouwen. Hiervoor loopt momenteel al een onderzoek. De komende tijd zal ik samen met partijen de onderlinge verbinding zoeken en bezien welke bijdragen iedereen kan leveren aan afspraken om de bouwproductie meer anticyclisch te maken.

De voortgang per onderwerp

De acties uit de nationale woonagenda zijn langs drie thema's vormgegeven – meer woningen bouwen, betaalbaarheid en beter benutten bestaande voorraad – en daarvoor zijn acties opgenomen. Veel daarvan komt samen in grotere trajecten. In de bijlage treft u de voortgang van onderwerpen aan.

Interbestuurlijk samenwerken

Met de medeoverheden ben ik in gesprek om te kijken hoe de afspraken die wij in het IBP op het onderdeel toekomstbestendig wonen hebben gemaakt actualisering behoeven. Hierbij wordt de VNG-inzet op wonen, het IPO-manifest «van moeilijk naar mogelijk» en het deltaplan klimaatadaptatie waarin de Unie van Waterschappen participeert, betrokken.

Vraagstukken op de woningmarkt zijn bij uitstek opgaven die niet door één overheidslaag opgelost kunnen worden. Vragen over het opschroeven van de woningbouwproductie, verduurzaming en transformatie lopen dwars door de overheidslagen heen. Overigens zonder te vergeten dat er nog veel meer partijen essentieel zijn voor het goed functioneren van de woningmarkt. De overheden hebben een bijzondere opdracht om een goede interbestuurlijk organisatie te hebben waarbij de maatschappelijke opgave centraal staat.

Tot slot

Met alle partijen blijf ik in gesprek om de voortgang te monitoren, elkaar aan te spreken op de voortgang en te bezien of en welke aanvullende acties nodig zijn en moeten worden opgestart. Het breed beraad wonen & bouwen geeft mij inspiratie en concrete handreikingen om de maatregelen voor de woningmarkt, samen met de partners uit de sector en van overheidszijde, krachtig uit te voeren.

Met de voortgangsrapportage houd ik uw Kamer halfjaarlijks op de hoogte over de voortgang van de Nationale Woonagenda en de pijler toekomstbestendig wonen uit het IBP. In het najaar informeer ik u opnieuw.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

Uitkomsten Breed Beraad

De inzet blijft gericht op het behalen en vasthouden van de bouwproductie voor de komende jaren. De aanpak met woondeals wordt gewaardeerd. Er zijn zorgen over belemmerende factoren zoals bezwaren bij woningbouwprojecten, die de doorlooptijden van vergunningstrajecten vertragen. Ik heb toegezegd ontwikkelingen met doorlooptijden te onderzoeken. Vooreerst heb ik gewezen op de mogelijkheid om bij bouwprojecten vroegtijdig met partijen in overleg te gaan en voldoende energie te steken in de voorkant van het proces.

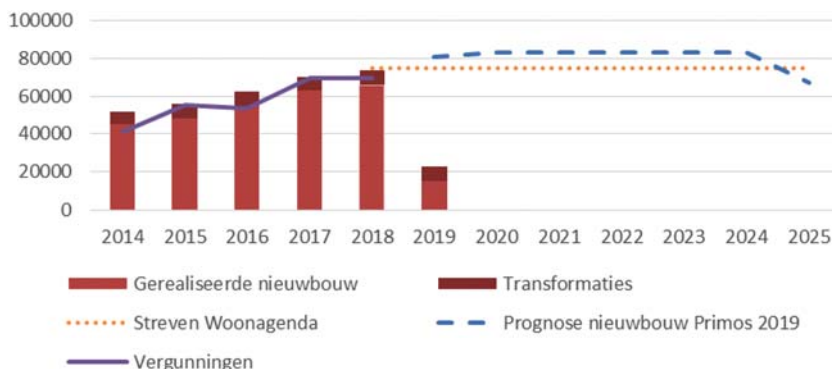
In het breed beraad is specifiek gesproken over de positie van mensen met een middeninkomen op de woningmarkt. Ik heb daarvoor per brief van 22 februari 2019 (Kamerstukken 32 847 en 27 926, nr. 470) een pakket aan maatregelen aangekondigd: de differentiatie van de inkomensgrenzen, de cap op de WOZ in het WWS en de noodknop. De aanwezige partijen onderstreepten het belang om de positie van middeninkomens te verbeteren. Afgesproken is om over dit pakket en aanvullende mogelijkheden die ten gunste komen van middeninkomens nader in overleg te gaan.

Bijlage: voortgang per onderwerp

Ontwikkeling nieuwbouw en vergunningen

Het afgelopen jaar hebben zowel de woningbouw als de vergunningen een lichte toename laten zien. We komen steeds dichterbij het doel om 75 duizend nieuwe woningen per jaar te realiseren. Hierover en over de prognoses voor de toekomst heb ik u onlangs geïnformeerd in de Staat van de Volkshuisvesting 2019⁴.

Figuur 1. Ontwikkeling nieuwbouw en vergunningen¹

¹ Het aantal toevoegingen door transformaties is voor 2018 en 2019 een verwachting op basis van eerdere jaren. De methodiek voor deze afleiding wordt momenteel herzien. Dit onderzoek kan naar verwachting in de zomer worden afgerond, waarna de aantallen met terugwerkende kracht worden aangepast. Hierover zal ik uw Kamer in de Staat van de Woningmarkt 2019 informeren.

in het eerste kwartaal van 2019 ruim verminderd is ten aanzien van het jaar daarvoor, met een daling van 26%. De meest recente cijfers van het CBS laten weer een forse stijging van de vergunningverlening in april 2019 zien, zelfs 30% hoger dan vorig jaar, waarmee de eerste 4 maanden van dit jaar bijna weer het niveau van vorig jaar laten zien. Dit komt overeen met vorig jaar toen de vergunningaanvragen in de tweede helft van het jaar flink terug liepen en daarna weer aantrokken. Ik blijf de ontwikkeling nauwlettend monitoren.

Regiogesprekken en woondeals

Inmiddels zijn woondeals met Groningen⁵, het stedelijke gebied Eindhoven⁶ en de zuidelijke Randstad gesloten. Belangrijke onderdelen van de woondeals zijn het aanjagen van de woningbouw en het monitoren van de planvoorraad. De woondeals bevatten bredere afspraken om de gevolgen van de krapte op de woningmarkt en de bredere verstedelijkingsopgave aan te pakken, zoals afspraken over de beheersing van de betaalbaarheid, de aanpak van excessen als huisjesmelkerij en de investeringscapaciteit van corporaties. In de woondeals zetten Rijk en regio ook in op samenwerking rondom cruciale gebiedsontwikkelingen voor de regionale verstedelijking, waar naast woningbouw ook andere maatschappelijke opgaven als leefbaarheid, bereikbaarheid, passende woonplekken voor kwetsbare doelgroepen, en verduurzaming samenkomen.

⁴ Kamerstuk 32 847, nr. 520.

⁵ Kamerstuk 32 847, nr. 465.

⁶ Kamerstuk 32 847, nr. 503.

Begin februari 2019 is de Transformatiefaciliteit⁷ gelanceerd. De Transformatiefaciliteit maakt met geldleningen voorinvesteringen op transformatielocaties mogelijk en richt zich op gemeenten met de grootste woningtekorten. Met de geldleningen wordt voorkomen dat een deel van de locaties blijft liggen doordat de markt onvoldoende bereid is om activiteiten in de voorfase te financieren. Vanuit BZK is € 38 mln. beschikbaar gesteld. BNG Bank heeft dit bedrag bovendien verdubbeld. De Transformatiefaciliteit wordt beheerd door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) en neemt aanvragen sinds de lancering in behandeling.

Op 28 mei 2019 is de uitbreiding van de Crisis- en herstelwet (Chw) aangenomen in de Eerste Kamer⁸. Deze wijziging verbetert in afwachting van de Omgevingswet de experimenteermogelijkheden van de Chw. Onder andere wordt de toepassing van het projectbesluit eenvoudiger, waarmee een forse versnelling van procedures, door deze samen te voegen in één stap, mogelijk wordt. Dit levert bij woningbouwprojecten al gauw een tijdswinst van 6 maanden op.

In het najaar van 2018 gaven verschillende partijen aan de Ladder voor duurzame verstedelijking als beperkende factor te ervaren bij het vergroten van de plancapaciteit. Tijdens de bespreking werd echter duidelijk dat de Ladder in de praktijk wel de ruimte biedt om voldoende bouwplannen mogelijk te maken. De ladder voor duurzame verstedelijking vraagt aan gemeenten om zowel de kwantitatieve als kwalitatieve behoefte aan woningen zorgvuldig af te wegen en te onderbouwen. De Ladder schrijft gemeenten niet voor wanneer en waar wel of niet gebouwd mag worden.

Het is belangrijk dat de ladder op zodanige wijze wordt toegepast dat die een passende bouwprogrammering niet onnodig in de weg staat en niet onnodig beperkend wordt gehanteerd. Daarom biedt BZK ondersteuning aan gemeenten en provincies die met vragen zitten over de toepassing van de Ladder. Ook loopt er momenteel een onderzoek naar de Ladder. Hierin wordt bezien of, en welke knelpunten gemeenten ervaren bij toepassing van de Ladder en op welke wijze deze opgelost kunnen worden.

Koppeling woningbouw en mobiliteit

De koppeling tussen woningmarktvraagstukken en bereikbaarheidsinvesteringen wordt vormgegeven door beide afwegingen te betrekken bij de halfjaarlijkse bestuurlijk overleggen MIRT. Belangrijk bespreekpunt van de overleggen in mei 2019 in de landsdelen Noordwest en Zuidwest is de verstedelijkingsstrategieën voor de Zuidelijke Randstad, de Metropoolregio Amsterdam en de regio Utrecht.

De verstedelijkingsstrategieën leveren in de eerste plaats een fasering en prioritering op van de woningbouwopgave in de MRDH, MRA en MRU en maken de keuzes inzichtelijk waar op de middellange en lange termijn verstedelijking plaats gaat vinden. Deze verstedelijkingstrategieën zorgen ook voor een samenhangende aanpak van de complexe opgaven op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid, leefbaarheid, klimaatadaptatie en energietransitie. Ten slotte vormen het belangrijke bouwstenen voor de omgevingsagenda's voor deze landsdelen.

⁷ Kamerstuk 32 847, nr. 459.

⁸ Kamerstuk 35 013.

Sociaal huurakkoord

Aedes en de Woonbond hebben op 21 december 2018 een nieuw Sociaal Huurakkoord voor drie jaar gesloten. In de brief Maatregelen huurmarkt en evaluatie herziene woningwet van 22 februari 2019⁹ heeft de Minister aangekondigd hoe en welke afspraken uit het Sociaal Huurakkoord zij in de wet- en regelgeving kan faciliteren en verwerken. Het streven is om de afspraken rond de huursombenadering¹⁰ per 1-1-2020 in werking te laten treden. Hiervoor is een wetsvoorstel voorbereid dat van 29 maart tot en met 26 april 2019 in internetconsultatie is geweest. Inmiddels is het wetsvoorstel voor advies naar de Raad van State. Het kan naar verwachting kort na het zomerreces aan de Tweede Kamer aangeboden worden.

Hiernaast wordt een separaat wetsvoorstel voorbereid waarin de mogelijkheid om zeer lage huren met een huursprong te verhogen (als alternatief voor de afspraak in het Sociaal Huurakkoord dat de maximale huurverhoging voor individuele woningen alleen voor woningcorporaties wordt verhoogd) en de vraag om tijdelijke huurkorting te regelen worden meegenomen, in samenhang met de aangekondigde differentiatie in de DAEB-inkomensgrenzen en de uitwerking van de motie Ronnes c.s.¹¹ die vraagt om eerlijkere inkomensafhankelijke huurverhogingen. Beoogd wordt dat dit wetsvoorstel voor 1 april 2020 aangenomen wordt, zodat enkele onderdelen al van toepassing kunnen zijn op de huurverhoging per 1 juli 2020 (verhuurders moeten hun huurverhogingsvoorstellen per 1 juli immers vóór 1 mei bij hun huurders indienen). Dit wetsvoorstel kan naar verwachting voor de zomer van 2019 in internetconsultatie worden gebracht en eind dit jaar bij de Tweede Kamer worden ingediend.

Ambities woningcorporaties

Woningcorporaties hebben een belangrijke rol in het verwezenlijken van de ambities op de woningmarkt. Het bouwen van meer woningen, verduurzamen van de voorraad en betaalbaar houden van het wonen, vergen aanzienlijke financiële inspanningen van de sector. Tegen dat licht is de verhuurderheffing met Prinsjesdag met € 100 mln. verlaagd. In de gesprekken die BZK voert met de verschillende regio's zijn de ambities van de woningcorporaties en de financiële mogelijkheden onderwerp van gesprek. Daarnaast wordt in 2019 naar aanleiding van de motie Ronnes c.s.¹² en afspraken uit het Klimaatakkoord de opgaven en middelen van de corporatiesector op de korte en lange termijn in kaart gebracht¹³. De resultaten worden eind 2019 verwacht. Aan de hand daarvan kan bepaald worden of en welke beleidsmaatregelen noodzakelijk zijn.

Koopmarkt en hypotheekverstrekking

In het platform hypotheek wordt door het Rijk en de sector gekeken naar het wegnemen van knelpunten rondom maatwerk bij hypotheekverstrekking. In de eerste helft van 2019 zal wederom het platform hypotheek georganiseerd worden. Onderwerpen die op de agenda staan zijn o.a. het gebruik van de mogelijkheden omtrent toetsing op werkelijke lasten en verduurzaming van het particuliere woningbezit. De Kamer zal

⁹ Kamerstukken 32 847 en 27 926, nr. 470.

¹⁰ Het gaat hierbij om inhoudelijke wijziging van de huursombenadering; lokale afwijking toestaan bij grote investeringsopgave en beperkte investeringscapaciteit; vaststellen van huursombenadering op inflatievolgend niveau.

¹¹ Kamerstuk 27 926, nr. 294.

¹² Kamerstuk 35 000 VII, nr. 52.

¹³ Zie ook Kamerstuk 32 847, nr. 472.

voor de zomer van 2019 geïnformeerd worden over de belangrijkste opbrengsten.

Evaluatie woningwet

Op 22 februari 2019 is de evaluatie van de herziene Woningwet aan de TK gestuurd¹⁴. In die brief is onder andere ingegaan op de afspraken in de Nationale woonagenda over passend toewijzen, de tijdelijke verhoging van de inkomensgrens in de corporatiesector, de huurprijsgrens en de mogelijkheden voor differentiatie naar huishoudsamenstelling bij toewijzingen. Inmiddels zijn wetgevingstrajecten gestart om de aanpassingen n.a.v. de evaluatie en het sociaal huurakkoord door te voeren. Doel is nog deze kabinetsperiode de aangepaste regelgeving in werking te laten treden. De verschillende relevante koepelorganisaties worden ook hierbij weer betrokken. Daarnaast gaan diverse niet-juridische trajecten lopen, waaronder de versterking van de lokale driehoek, waarbij eveneens met verschillende koepelorganisaties opgetrokken zal worden.

Aandachtsgroepen

Sommige huishoudens op de woningmarkt hebben een extra steuntje nodig om een geschikte woonruimte te vinden. Voor verschillende groepen zijn er inmiddels aparte programma's gestart (meerjarenprogramma beschermd wonen, actielijn wonen en zorg/programma langer thuis, actieplan studentenhuysvesting). Om meer passende woonplekken voor de groeiende groep thuiswonende ouderen te realiseren is de stimuleringsregeling wonen en zorg in april gestart, is er voor gemeenten een ondersteuningsteam wonen en zorg beschikbaar en is samen met de G40 is een kennisprogramma over wonen en zorg gestart. Daarnaast is er een actie-agenda vakantieparken (29 november) afgesloten waarin alle partners hun inzet bepalen rondom vakantieparken¹⁵. Op 14 maart is het actieprogramma dak- en thuisloze jongeren gepresenteerd, waar de inzet op wonen een belangrijk element in is¹⁶. Met dit actieplan wordt tevens mede invulling gegeven aan de motie Beckerman c.s.¹⁷ waarin de regering wordt verzocht om in de Nwa aandacht te hebben voor dakloosheid en huisuitzettingen en de Nwa aan te vullen met oplossingen hiervoor. Ook is onlangs de stimuleringsaanpak flexwonen¹⁸ aan uw Kamer aangeboden, gericht op de totstandkoming van meer tijdelijke en flexibele woonoplossingen op korte termijn. Daarmee wordt zowel invulling aan een afspraak uit de Nwa als aan de motie Ronnes c.s. (Kamerstuk 27 926, nr. 294) over een noodplan woningbouw gegeven.

Middenhuur

Op 28 mei jl. is de Wet maatregelen middenhuur (vereenvoudiging markttoets en een verduidelijking van de Huisvestingswet) aangenomen door de Eerste Kamer¹⁹. Voor de zomer wordt uw Kamer geïnformeerd over de verdere uitwerking van de noodknop middenhuur naar aanleiding van de motie Van Eijs/Ronnes²⁰. Een eerste schets van deze noodknop is eind vorig jaar met uw Kamer gedeeld. In diezelfde brief wordt ook uitgebreider ingegaan op de situatie van mensen met een middeninkomen op de woningmarkt.

¹⁴ Kamerstukken 32 847 en 27 926, nr. 470.

¹⁵ Kamerstuk 32 847, nr. 453.

¹⁶ Kamerstuk 29 325, nr. 97.

¹⁷ Kamerstuk 27 926, nr. 299.

¹⁸ Kamerstuk 32 847, nr. 521.

¹⁹ Kamerstuk 35 036.

²⁰ Kamerstuk 32 847, nr. 401.

Goed verhuurderschap

In de aanpak goed verhuurderschap gaat het om discriminatie op de woningmarkt, huisjesmelkerij door malafide verhuurders, onterecht berekende bemiddelingskosten en de rol van de huurder waar die effect heeft op het goed functioneren van de verhuurder. Het plan van aanpak goed verhuurderschap is in november 2019 aan de Tweede Kamer aangeboden²¹. Alle maatregelen die in de aanpak zijn genoemd, zijn door de gezamenlijke partijen in uitvoering genomen.

De aanpak goed verhuurderschap is begin 2019 versterkt door met een vijftal steden voor dit jaar pilots op het gebied van handhaving af te spreken. In Groningen wordt de Groningse aanpak gevolgd waarmee een lokaal vergunningsstelsel voor kamerverhuur wordt ingevoerd. In Amsterdam richt de pilot zich op de veelpleger. In Den Haag wordt gewerkt aan het verbeteren van de informatiepositie van de huurder en de verhuurder. Rotterdam richt zich op discriminatie en Utrecht bekijkt een regionale aanpak van de malafide verhuurder vanwege mogelijk waterbedeffect. Aan elk van de pilots is door BZK € 500.000 ter beschikking gesteld. De resultaten van deze pilots worden benut om te bezien waar aanpassing van wet- of regelgeving gewenst is. Ook blijven signalen van gemeenten en partners in de aanpak welkom. Het doel daarvan blijft om gemeenten en partijen optimaal te faciliteren met effectief instrumentarium, al dan niet met wetgeving tot gevolg.

Toeristische verhuur van woonruimte

Om tegemoet te komen aan de wens van de gemeenten en uw Kamer om toeristische verhuur beter te kunnen reguleren is een wetsvoorstel voorbereid. Het wetsvoorstel bevat drie maatregelen waarmee een gemeente de negatieve effecten van toeristische verhuur van woningen kan tegengaan. De gemeente kan een eenmalige registratieplicht invoeren waarbij de aanbieder het registratienummer moet vermelden bij elke aanbieding. Ten tweede kan de gemeente een dagencriterium instellen met daarbij eventueel een meldplicht per feitelijke aanbieding. Ten slotte kan de gemeente indien er ernstige negatieve effecten zijn van toeristische verhuur een vergunningensysteem invoeren.

Daarnaast kunnen gemeenten een last onder dwangsom opleggen aan platforms wanneer zij niet meewerken aan een verzoek om inlichtingen. De openbare consultatiefase is voorbij. De volgende stap in het proces is het wetsvoorstel voor advies voorleggen aan de Raad van State. Deze stap wordt nu voorbereid. Het wetsvoorstel wordt weer openbaar nadat het met het advies van de Raad van State is ingediend in uw Kamer.

Arbeidsmarkt

Op 30 januari 2019 hebben dertien organisaties uit het mbo, bedrijfsleven en de Minister van OCW en BZK het Convenant mbo-klimaattechniek getekend. De ondertekenaars willen komen tot een mbo-opleidingsaanbod dat in beroepscompetentieprofielen meebeweegt met de veranderingen in de energietransitie, circulariteit en klimaatadaptatie. Met dit convenant wordt tevens uitvoering gegeven aan de motie Van Eijs (D66)²² die vraagt om samen met de bouwsector jongeren en zij-instromers vooraf een baan in de bouw aan te bieden.

²¹ Kamerstuk 32 847, nr. 439.

²² Kamerstuk 32 847, nr. 397.